

Studieplan
*B*otanisk *D*esign

Statens fagskole for gartnere
og blomsterdekoratører

Forord

Dette dokumentet er studieplan for fagskolestudiet ”**B**otanisk **D**esign”. Dokumentet er delt inn i to deler og inneholder informasjon om studiet samt læreplaner i hvert av fagene.

Del 1 tar blant annet for seg informasjon om studiets mål, innhold, undervisningsmetoder og vurderingsformer, og elementer som er felles for fagene.

Del 2 inneholder læreplanene for hvert enkelt fag.

Læreplanene omhandler:

- ❖ Fagkode
- ❖ Omfang
- ❖ Krav til forkunnskaper
- ❖ Formål
- ❖ Emne- og målbeskrivelser
- ❖ Undervisning
- ❖ Eventuelle obligatoriske undervisningsaktiviteter
- ❖ Evalueringer
- ❖ Eksamen

Veia – Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører
Moelv, 01. Februar 2010 versjon 4.0

Versjon 1.0 pr. 2005

Versjon 2.0 pr. 1. August 2007

Versjon 3.0 pr. 1. Mai 2009

Versjon 4.0 pr. 1. Februar 2010

Versjon 5.0. pr 1. april 2011

Godkjent av NOKUT pr. 4. april 2006

Studiet er godkjent av Lånekassen.

Innhold

FORORD	2
INNHold	3
DEL 1 – FELLESFAGLIG INFORMASJON.....	4
<i>Mål for studiet</i>	4
<i>Tittel.....</i>	4
<i>Opptakskrav.....</i>	4
<i>Litteratur og teknisk hjelpemiddel.....</i>	5
<i>Organisering og arbeidsformer.....</i>	5
<i>Veas pedagogiske modell.....</i>	6
<i>Internasjonalisering</i>	7
<i>Innhold i studiet.....</i>	7
<i>Utdanningstilbudets nivå, omfang, arbeidsmengde og lengde</i>	8
<i>Vurderings- og eksamensordningen</i>	8
DEL 2 - FAGBESKRIVELSER OG LÆREPLANER	11
PRESENTASJON AV FAGOMRÅDE BOTANISK DESIGN.....	11
<i>Fagområdets inndeling og omfang:.....</i>	11
<i>Presentasjon av faget faglig egenutvikling og eksperimentering (FEE)</i>	12
<i>Lærerplan FEE:.....</i>	12
<i>Presentasjon av faget kulturforståelse (KF).....</i>	14
<i>Læreplan KF:</i>	14
<i>Presentasjon av faget anvendt botanikk (BOT)</i>	16
<i>Læreplan BOT</i>	16
PRESENTASJON AV FAGOMRÅDE PRODUKTUTVIKLING	19
<i>Fagområdets inndeling og omfang:.....</i>	19
<i>Presentasjon av faget produktutvikling (PU)</i>	20
<i>Læreplan PU</i>	20
<i>Presentasjon av faget visuell kommunikasjon (VIS).....</i>	23
<i>Læreplan VIS.....</i>	23
PRESENTASJON AV FAGOMRÅDE MERKANTILE FAG	25
<i>Fagområdets inndeling og omfang:.....</i>	25
<i>Mesterbrev.....</i>	25
DEL A: ETABLERING OG LEDELSE	26
<i>Presentasjon av faget organisasjon og ledelse.....</i>	26
<i>Læreplan Organisasjon og ledelse</i>	26
<i>Presentasjon av faget Økonomi</i>	29
<i>Læreplan økonomistyring</i>	29
<i>Presentasjon av faget Markedsføring</i>	32
<i>Læreplan Markedsførings-ledelse</i>	32
DEL B: FELLESFAGLIG LEDELSE FOR ESTETISKE FAG	35
<i>Læreplan Bedriften og samfunnet.....</i>	35
<i>Læreplan Kvalitet og form.....</i>	37
<i>Læreplan Salg og markedsføring</i>	38
<i>Læreplan Blomsterdekoratør.....</i>	39

Del 1 – fellesfaglig informasjon

Mål for studiet

Ettårig **B**otanisk **D**esign er en yrkesrettet utdanning. Målet er å videreutdanne dyktige blomsterdekoratører ved å bygge videre på kompetansen studenten har opparbeidet seg gjennom sin videregående utdanning og/eller praksis.

Etter endt studium skal studenten være i stand til å forstå helhet og sammenheng mellom studiets tre fagområder: botanisk design, produktutvikling og merkantile fag.

Studentene skal på et selvstendig og faglig grunnlag kunne ta gode og avgjørende beslutninger i arbeidsprosessen, fra idé til ferdig produkt. Studenten får et grunnlag til å videreutvikle produkter ved praktisk og reflektert arbeid for å gi en økt faglig forståelse. Studenten får mulighet til å utvikle seg som leder på ulike nivåer i blomsterdekoratørfaget.

På Botanisk Design får du videreutviklet deg som blomsterdekoratør gjennom:

- Planlegging og gjennomføring av praktiske prosjekter
- Å sette fokus på videreutvikling av fagets disipliner
- Å prøve ut nye teknikker
- Å få fokus på lønnsomhet i bedriften
- Mesterbrevsundervisning

Tittel

Etter fullført studium oppnår man tittelen **Fagtekniker Botanisk Design**.

Opptakskrav

Fagskoleutdanningen bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse jf. fagskolelovens § 1.

Opptakskravet til studiet er:

1. Fullført og bestått videregående opplæring (jf. fagskolelovens § 1, 2. ledd), med Fagbrev som blomsterdekoratør

Eller

2. Realkompetanse tilsvarende pkt. 1. Søkere som ønsker realkompetansevurdering må ta kontakt med fagskolen for veiledning.

Særbestemmelse/betinget opptak

3. Fagskolen kan ta opp studenter med betingelser, dersom det foreligger dokumentasjon på at søkeren vil fullføre og dokumentere opptakskriteriene før studiestart/eksamensoppmelding.

Det vises for øvrig til fagskolens reglement for fagskolestudenter kapittel 2, som er å finne på fagskolens hjemmesider.

Litteratur og teknisk hjelpemiddel

Lærebøker er kun ett av flere hjelpemidler for kunnskapstilegnelse. Det er fagplanenes mål og hovedmomenter som danner utgangspunktet for studentenes læring, og lærebøkene må betraktes som hjelpemiddel og inspirasjonskilde. Her vil det være opp til studenten, med bakgrunn i tidligere erfaring, å velge hensiktsmessig litteratur. Faglærere og bibliotekar er behjelpelige med å finne velegnet litteratur i bøker, tidsskrifter, internett, samt gjennom bibliotekdatabaser. Opplæring i søk i bibliotekdatabaser vil bli gitt.

Bokliste vil bli fremlagt studentene ved skolestart hvert år. Dette for å kvalitets sikre at listene til enhver tid er oppdatert.

Studentene må ha tilgang til egen bærbar pc med trådløs internettilkobling og digitalt kamera.

Organisering og arbeidsformer

Studiet gjennomføres som fulltidsstudium på ett år, eller som deltidsstudium over to år. Studiet, som fulltid, deles inn i 6 moduler i høst/vintersesongen, og 6 moduler i vår/sommersesongen. Det vil si at studiet består av totalt 12 moduler med ulik vinkling og faglige fokus, hvorav to av modulene er eksamensmoduler. Studenten gis en rekke impulser via fagsamlinger hvor kunnskap formidles og deles i dialog med sine medstudenter, faglig veileder, faglærere og ekstern spisskompetanse.

Alle moduler har et sterkt fokus på faglig egenutvikling og eksperimentering og modulene avsluttes med en utstilling, presentasjon, dokumentasjon eller en kombinasjon av disse.

Tema for modulene er organisert ut fra sesongene og forankret i et samspill mellom Vea og bransjen. For mer informasjon om modulenes innhold, se Veas hjemmeside: www.vea-fs.no

I tillegg beregnes ca. 300 studentarbeidstimer, noe som tilsvarer ca 30 % av undervisningstimerne. Studiets totale arbeidstimer blir da anslagsvis 1630 timer (Dette tallet er noe overestimert da det legges opp til undervisningstimer og hele skoledager hvor flere enn én faglærer er tilstede).

Det kan bli noe kveldsundervisning, men all kveldsundervisning er frivillig dersom ikke annet er avtalt med faglærer.

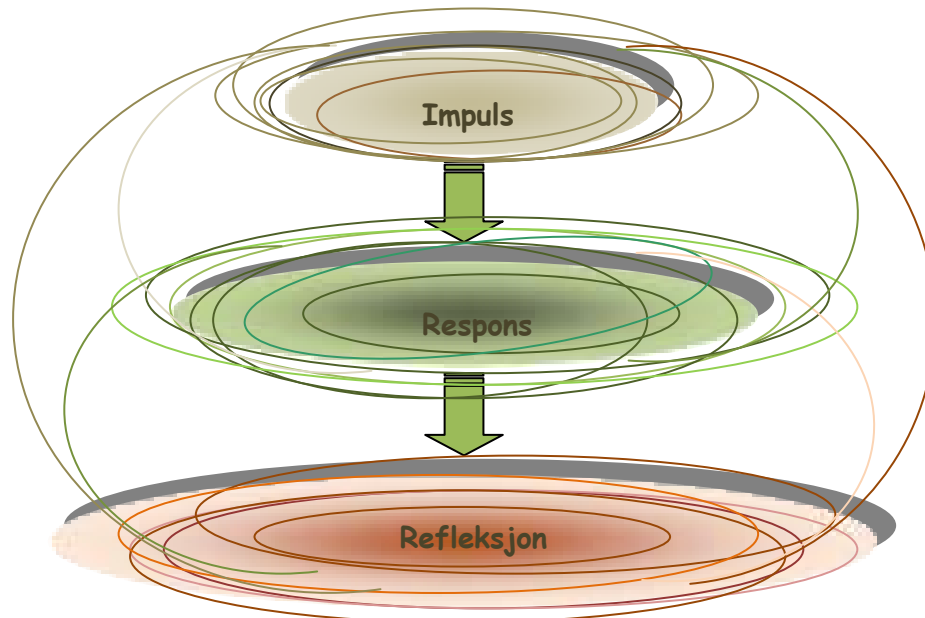
Undervisningen vil både foregå ved tradisjonell tavleundervisning, gruppearbeid, befaringer/ekskursjoner og ved praktisk skapende arbeid. Delaktigheten skal søkes ved at studentene oppfordres til å være aktive i timene, delta på oppgaver i gruppe og individuelt. Fleksible arbeidsmetoder og undervisningsformer er viktig for at studiet på best mulig måte kan imøtekomme bransjenes krav til forandring. Ved proaktiv handling kvalitetssikres det at studentene får den nyeste og mest oppdaterte fagkunnskapen innen de ulike fagområdene.

Hver modul har individuell dynamisk timeplan. Dette for å gi best mulig tematikk i de ulike modulene og at fagene med nære relasjoner til hverandre tematisk og praktisk kan gi overlappende synergieffekt (tverrfaglighet).

Studiet avsluttes med en tverrfaglig mappeeksamen. Her skal studenten dokumentere sin studieprosess og velge ut deler fra prosessen til videre bearbeiding og utvikling. Dette blir utvalgsmappen som mappeeksamenen skal bygge på. Den skal være lesbar for sensor og vise studentens læringsprogresjon. Mappeeksamenen innebærer tverrfaglighet og presentasjon av prosess. Den vil ha hovedvekt på faget, faglig egenutvikling og eksperimentering. Mer informasjon om mappeeksamenen gis av faglærere og avdelingsleder.

Veas pedagogiske modell

Prinsippene for Veas pedagogiske modell er som vist i figuren nedenfor (Figur 1):

Figur 1: Pedagogisk modell.

- Impuls:** Innføring i temaer ved for eksempel forelesning, demonstrasjoner, ekskursjoner, litteratur
- Respons:** Oppgaveløsning/prosjekter i gruppe, individuelt eller en kombinasjon
- Refleksjon:** Evalueringer: felles og individuelt, plenumsdiskusjoner, erfaringsutveksling

Internasjonalisering

Det legges opp til obligatorisk studietur til utlandet som har en varighet på minst én skoleuke. Temaene og reisemålene for studieturene kan variere, men de skal være tydelig forankret i studieplanmålene og resultere i en dokumentasjon som inngår som en del av det/de faget/-ene studieturen bygger på.

Internasjonaliseringen er integrert i flere fag på Botanisk Design, og kan bli vektlagt i ulike prosjekter. I en verden og en bransje som begge preges av samarbeid over landegrensene, er det viktig at studentene kan oppsøke og gjøre bruk av internasjonale ressurser. Ved å sammenligne ulike tradisjoner og kulturer vil studentene blant annet kartlegge trender i ulike bransjer. Kartleggingen vil danne grunnlag for produktutvikling og oppstart av nye prosjekter.

I løpet av studietiden kan studentene få muligheten til å delta i større internasjonale prosjekter.

Internasjonalt samarbeid

Veaa er tilknyttet et spennende internasjonalt nettverk, Flornet (www.flornet.eu), med partnere fra 24 sentrale gartner- og blomstrededkoratørskoler fra hele Europa. Som student ved Veaa kan du få mulighet til å benytte dette nettverket til egen faglig utvikling, gjennom deltagelse på internasjonale moduler eller utveksling.

Blant annet er det utviklet en internasjonal utdanning for blomsterdekoratører, som består av ni moduler. Veaa står for to av disse modulene: Modulen i blomsterdekorering og visualisering, og modulen i blomsterdekorering og didaktikk (i samarbeid med BLOK (www.blok.no)). Se www.flornet.eu for mer informasjon.

Innhold i studiet

Studiet er bygget opp etter tre fagområder og alle fagene er obligatoriske. Det gis store muligheter for personlige valg i forbindelse med øvingsoppgaver og moduloppgaver innen fagområdet. Et eget fag kalt faglig egenutvikling og eksperimentering er et større fagområde der studenten ved utøvende tekniske materialutprøvninger utvikler uttrykksformer til tema, og egeninteresse etter gitte kriterier gitt i oppgaven.

Tabellen (Tabell 1) gir en oversikt over de enkelte fagene og deres omfang basert på undervisningstid og forventet total innsats fra studentene. Beskrivelse av de enkelte fag er gitt under fagbeskrivelser (studieplanens del 2).

Det forutsettes at studenten er forberedt til undervisning, samt følger oppgaver og prosjekter. I Tabell 1 gis en oversikt over antall undervisningstimer i hvert fag. Dette er det totale timetallet studenten skal ha av undervisning i faget. Ulike metoder vil benyttes for å oppnå ønsket effekt og utbytte i faget. Egeninnsats er den tiden studenten bruker på faget ut over undervisning. Både undervisningstiden og egeninnsatsen er oppgitt med 45-minutters timer. Fagets størrelse er oppgitt i prosent ut fra fagets totale størrelse.

Fagområde	Fag	Prosent av årsramme	Antall undervisningstimer
Botanisk Design	Faglig egenutvikling og eksperimentering	45,0 %	598
	Kulturforståelse	8,9 %	118
	Anvendt botanikk	10,0 %	133
	Sum fagområde	63,9 %	849
Produktutvikling	Produktutvikling	14,0 %	186
	Visuell kommunikasjon	4,5 %	60
	Sum fagområde	18,5 %	246
Merkantile fag		12,0 %	160
	Del 1 Etablering og ledelse		
	Del 2 Felles faglig ledelse for estetiske fag	5,6 %	75
	Sum fagområde	17,6 %	235
Sum totalt		100%	1330

Tabell 1. Oversikt over fagområde med tilhørende fag, prosent av årsramme og undervisningstimer i studiet Botanisk Design.

Utdanningstilbudets nivå, omfang, arbeidsmengde og lengde

Studiet er et fagskolestudium og bygger videre på blomsterdekoratørens kompetanse, tilsvarende fagbrev. Kompetansekravet kan erstattes av tilsvarende realkompetanse. Innholdet i fagene på studiet er spisset mot praktisk utøvelse og arbeidsledelse, en fagkompetanse som er etterspurt i fagmiljøet.

Studiet er modulbasert og vil foregå som et heltidsstudie over ett år, eller deltidsstudie over to år. En del av fagene er basisfag og vil derfor gjennomføre hele studiet. Andre fag er støttefag og vil være hensiktsmessig å gjennomføre i blokker med tanke på fordypning.

Vurderings- og eksamensordningen

Formålet med vurdering er å sikre en høy standard i opplæringen. Vurdering innebærer at resultatet av opplæringen vurderes mot grad av måloppnåelse i lys av de mål som er formulert i fagplanen.

Vurderingen vil ha ulike formål, bl.a.:

- veilede studenten ut i fra grad av måloppnåelse og forbedringspotensial
- motivere og videreutvikle studenten
- motivere veilederen til kontinuerlig å vurdere sin undervisningspraksis
- å informere samfunnet, arbeidslivet og høyere utdanningsinstitusjoner om hvilken kompetanse studenten har oppnådd

Ved vurderingen legges til grunn:

- målene for opplæringen slik de er fastsatt i denne studieplanen, både de overordnede målene under punkt 3 og målene i læreplanene under del 2, danner utgangspunkt for vurderingen. I moduloppgaver vil målene for opplæring være synonymt med arbeidskrav.
- vurderingen av studentenes arbeid skal vise i hvilken grad de har nådd målene i læreplanen
- til slutt skal studentens helhetlige kompetanse vurderes, slik den er beskrevet i studieplanens overordnede mål.

Vurdering i de enkelte fag

Studenten vil få faglig vurdering underveis – i prosjekter, moduloppgaver, andre oppgaver og øvelser, samt i studiet generelt (formativ vurdering) – og til slutt (summativ vurdering).

Summativ vurdering vil bli en del av vitnemålet.

Alle moduler vil få vurderingen *ikke bestått – bestått – meget godt bestått* og fremkommer på vitnemålet.

Mappeeksamen i modul 12 er tverrfaglig og vurderes summativt. Sluttprodukt og læringsprogresjon vurderes av ekstern sensor og interne veiledere (faglærere).

Mappeeksamen er en eksamensform som både illustrerer læringsprosess og resultat. Studenten dokumenterer og presenterer egen progresjon gjennom studieforløpet med utgangspunkt i tidligere arbeider i utvalgsmappe. Praktisk arbeid sammen med dokumentasjon, refleksjon og muntlig eksaminering vil belyse studentens progresjon i læreprosessen.

Vurdering av eksamen

Eksamensoppgaven er tverrfaglig, men gir én hovedkarakter i form av bokstavkarakter.

Denne karakteren inkluderer vurdering av flere fag. Vektingen av hver delkarakter er inndelt prosentvis opp mot undervisningsomfanget i hvert av fag/fagområdene.

Bokstavkarakterene vist i tabellen er gjeldende for karakterfastsetting ved eksamen. Det vises til generelle og kvalitative beskrivelser fastsatt av Universitets- og høyskolerådet, 6. august 2004 (Tabell 2).

Symbol	Betegnelse	Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Tabell 2. Karakterskala.

Det kreves at 40 % av målene er fullkomment oppnådd for å få bestått som karakter (m.a.o. få karakteren E). Det er svært krevende å oppnå karakterene A (86 % av målene er fullkomment oppnådd) og B (75 % av målene er fullkomment oppnådd).

Sensur

Studentene skal sikres objektiv vurdering av deres kunnskaper og ferdigheter. Rektor er ansvarlig for at det oppnevnes ekstern sensor ut fra faglige og pedagogiske kriterier. Intern sensor er til enhver tid de aktuelle faglærere innen hvert emne. Ekstern sensor skal godkjenne gjeldende evalueringer og sensurere oppgavebesvarelser. Det kreves ekstern sensor hvert år, hvor alle emner blir vurdert av ekstern sensor. Ved eventuelle klager henvises til Veas reglement for fagskolestudenter, som er å finne på fagskolens hjemmesider.

Dokumentasjon på fagskoleutdanning

Vitnemål utstedes til studenter som har fullført og bestått hele fagskoleutdanningen. Vitnemålet beskriver hvilke sluttkompetanse en Fagtekniker Botanisk Design har.

Kompetansebevis utstedes til studenter som har avbrutt studiet og bestått deler av fagskoleutdanningen.

Det vises for øvrig til fagskolens reglement for fagskolestudenter kapittel 3, som er å finne på fagskolens hjemmesider.

Del 2 - fagbeskrivelser og læreplaner

Presentasjon av fagområde **B**otanisk **D**esign

Fagkoder:

Faglig egenutvikling og eksperimentering (FEE)
Kulturforståelse (KF)
Anvendt botanikk (BOT)

Formål:

Kompetanse: Studenten skal tilegne seg kompetanse til å fornye og videreutvikle fagets disipliner, teknikker og uttrykk tilpasset samtiden.

Kunnskap: Studenten skal opparbeide seg kunnskap i ulike kulturer og analysere disse. De skal øke sin plantefaglige kunnskap, få kjennskap til flere plantearter og faktorer som påvirker dem, samt benytte denne kunnskapen i egen praktisk utøvelse.

Ferdigheter: Studenten skal ha ferdigheter til å overføre kunnskapen som et ledd i det å videreutvikle egen kompetanse og fornye eget yrke.

Fagområdets inndeling og omfang:

Fag	Fagkode	%	Timer
Faglig egenutvikling og eksperimentering	FEE	45 %	598 timer
Kulturforståelse	KF	8,9 %	118 timer
Anvendt botanikk	BOT	10 %	133 timer
Sum		63,9 %	849 timer

Presentasjon av faget faglig egenutvikling og eksperimentering (FEE)

En Fagtekniker Botanisk Design jobber i ulike faser gjennom ulike prosjekter. Hver av disse fasene krever en bevisst holdning og evne til refleksjon for å kvalitetssikre prosessen og resultatet. For å videreutvikle egne ferdigheter innen eget eller nærliggende fagområder er det viktig å jobbe med eksperimentering, både i forhold til materialbruk, ulike disipliner, og valg av tekniske løsninger.

Blomsterdekoratørfagets eksisterende disipliner kan videreutvikles og tilpasses dagens behov og trendbilde. I tillegg kan nye disipliner utvikles.

Lærerplan FEE:

	Emne- og målbeskrivelser
Mål 1	Hovedmoment <i>Studenten skal kunne fordype seg innenfor blomsterdekoratørfaget.</i> Studenten skal kunne: 1a - eksperimentere innen fagets disipliner, fagområder og/eller emner 1b - velge å bruke levende materialer for å oppnå ønsket uttrykk 1c - velge hensiktsmessig verktøy, redskap og teknikk 1c - se nye muligheter for produksjon og kombinasjon av botanisk materiale 1c - bidra til fagets videreutvikling 1d - dokumentere arbeidet 1e - anvende ny kunnskap og nye ferdigheter i kombinasjon med andre fag
Mål 2	Hovedmoment <i>Studenten skal kunne forvalte og utvikle håndverkskulturen innen faget.</i> Studenten skal kunne: 2a - sette faget i et historisk perspektiv og se eget arbeid og yrkesrolle i lys av dette 2b - bidra til videreutviklingen av håndverkskulturen innen faget 2c - utvikle nye uttrykk, tilpasset dagens og fremtidens behov og trender
Mål 3	Hovedmoment <i>Studenten skal eksperimentere og anvende materialer fra andre håndverksfag i kombinasjon med plantematerialer.</i>

	<p>Studenten skal:</p> <p>3a - kjenne til tilstøtende fagområder som kan være nyttige å integrere i eget fag</p> <p>3b - kjenne til aktuelle materialer, verktøy, teknikker og redskaper fra andre håndverksfag, kunne eksperimentere med disse og se nye muligheter innen eget fag</p> <p>3c - kjenne til og anvende nye materialer, verktøy, teknikker og redskaper på en hensiktsmessig måte</p> <p>3d - dokumentere og presentere sine funn</p> <p>3e - kunne reflektere over funn og utarbeide anbefalinger om videre tiltak</p>
<p>Mål 4</p>	<p>Hovedmoment</p> <p><i>Studenten skal kunne registrere og analysere de menneskeskapte og naturgitte forutsetningene som utgangspunkt for et arbeid, og knytte dette opp mot egen yrkesfunksjon.</i></p> <p>Studenten skal:</p> <p>4a - formulere mål og problemstillinger</p> <p>4b - utarbeide handlingsplaner og konsepter, og komme med forslag til løsninger</p> <p>4c - utarbeide forslag som oppfyller både funksjonelle, estetiske, økologiske og økonomiske krav</p>
<p>Mål 5</p>	<p>Hovedmoment</p> <p><i>Studentene skal dokumentere faglige resultater, både muntlig og skriftlig.</i></p> <p>Studentene skal:</p> <p>2a - dokumentere faglige resultater</p> <p>2b - forklare og kommentere en prosess fra ide til ferdig produkt.</p> <p>2c - begrunne valg underveis i prosessen</p>
<p>Mål 6</p>	<p>Hovedmoment</p> <p><i>Studenten skal kunne skape estetiske opplevelser for kunden på en bevisst måte, og kunne bruke de virkemidlene som må til for å oppnå dette.</i></p> <p>Studenten skal:</p> <p>3a - kunne skape helhetlige, estetiske og særegne opplevelser for kunden som salgsfremmende virkemiddel</p> <p>3b - kunne benytte seg av form-, farge- og materiallære i vareeksponeringen</p> <p>3c - kunne eksperimentere med teknikker og virkemidler i vareeksponeringen for å skape nye salgsfremmende tiltak</p>

Presentasjon av faget kulturforståelse (KF)

Studenten vil gjennom faget kulturforståelse få en rekke impulser og inspirasjon fra fortid og samtid. For å kunne håndtere det eksisterende på en måte som uttrykker respekt og verdighet, er det viktig å kjenne historiens særegenheter. På den måten kan historien settes i en sammenheng, og det botaniske uttrykket kan tilpasses og brukes bevisst.

Læreplan KF:	Emne- og målbeskrivelser
Mål 1	Hovedmoment <i>Studenten skal ha kunnskap om de mest sentrale epokene i kulturens utvikling, kunne analysere de forskjellige formuttrykkene og kunne anvende denne kunnskapen.</i> Studenten skal: 1a - ha kunnskap om de mest sentrale epokene i kulturhistorien, på bakgrunn av de viktigste perioder, monumenter og problemstillinger innenfor ulike kulturer 1b - kunne anvende kulturen som inspirasjonsgrunnlag for sitt arbeid på en bevisst måte 1c - kunne analysere kulturhistoriske uttrykk ved hjelp av formalbegreper 1d - kunne sette eget arbeid inn i et kulturhistorisk perspektiv 1e - kunne tilpasse et botanisk arbeid til sentrale epoker i den kulturhistoriske utviklingen
Mål 2	Hovedmoment <i>Studenten skal ha innsikt i samtidens kunst og design, deres utvikling og sentrale aktører.</i> Studenten skal: 2a - ha kunnskap om de mest sentrale formuttrykkene i nyere kunst og design 2b - kunne sette nyere kunst og design inn i et kulturhistorisk perspektiv 2c - kunne bruke formalbegreper for å analysere ulike stilarter innenfor kunst og design 2d - kunne anvende analysen som grunnlag for eget arbeide 2e - kunne tilpasse et botanisk uttrykk til samtidens kunst- og designuttrykk
Mål 3	Hovedmoment <i>Studenten skal ha innsikt i grunnleggende estetiske problemstillinger fra antikken til i dag, og kunne se paralleller til kulturhistorien og samtidens kunst og design.</i>

	<p>Studenten skal:</p> <p>3a - kjenne til estetikkens opphav</p> <p>3b - kjenne til estetikk som begrep, sett i lys av sentrale filosofer, og kunne knytte det opp mot grønne fag</p> <p>3c - ha kjennskap til estetiske problemstillinger i installasjoner og kunne bruke estetikkens historie i resonnement/presentasjoner</p> <p>3d - kjenne til den historiske utviklingen innen design relatert til håndverks- og formgivingsfag, i perioden fra ca. 1850 og frem til i dag, samt kunne relatere den til eget arbeid</p>
Mål 4	<p>Hovedmoment</p> <p><i>Studenten skal ha kunnskap om blomstenes historie, knytte den opp til blomsterdekoratørfagets stilformer og kunne anvende historien på en bevisst måte.</i></p> <p>Studenten skal:</p> <p>4a - kjenne til hvordan blomster har blitt brukt gjennom tidene, fra antikken til i dag</p> <p>4b - kunne sette blomstenes historie inn i et kunst- og designhistorisk perspektiv, og kunne anvende denne kunnskapen i eget arbeid på en bevisst måte</p> <p>4c - kunne knytte blomstenes historie opp mot fagets stilformer og historikk</p> <p>4d - kunne bidra til videre utvikling og nytenkning på bakgrunn av blomstenes historie</p>

Presentasjon av faget anvendt botanikk (BOT)

Plantene er ofte selve kjernen i fagteknikerens hverdag, og derfor vil kunnskap om disse organismene, og faktorer som påvirker dem, være svært viktig i utdanningen.

Artskjennskap, systematikk, floristikk, økologi og morfologi er sentrale tema i faget botanikk.

Studentene vil lære å bruke korrekt terminologi, foreta best mulig varebehandling, samt å kjenne de vitenskapelige og norske artsnavnene for å kunne kommunisere med ulike aktører i bransjen. Med en bred artskjennskap vil fagteknikeren kunne se og utnytte variasjonsmulighetene.

Faget anvendt botanikk vil også være grunnlag for inspirasjon og motivasjon. Gjennom studier av vegetasjonstyper og plantegeografi, samt studier av viltvoksende planters bruksområde, både estetisk og funksjonelt i henhold til lovverk, vil studenten få ideer til kombinasjonsmuligheter og uttrykksmåter fra naturen.

Læreplan BOT

Emne- og målbeskrivelser	
Mål 1	<p>Hovedmoment <i>Studenten skal identifisere og kjenne til vitenskapelig navn på et utvalg vanlige viltvoksende planter, prydplanter, moser og lav. Opparbeide seg erfaring med hensiktsmessige bruksområder for disse og bruke disse i blomsterdekoratøryrket. Studenten skal kjenne til plantenes morfologi og ulike livsformer. Studenten skal kunne foreta litteratursøk og korrekt referansebruk.</i></p> <p>Studenten skal:</p> <ul style="list-style-type: none">1a - kjenne til vanlige viltvoksende høyerestående plantearter og slekter i Norge med bruksverdi i blomsterbinderi1b - ha kunnskap om økologien til lav og moser, samt kunne gjenkjenne og navngi vanlige norske lav- og mosearter med bruksverdi i blomsterbinderi1c - ha kjennskap til løvfellende trær og busker om vinteren (vinterdendrologi)1d - ha kjennskap til planters livssyklus og krav til voksested (økologi)1e - kunne foreta litteratursøk i ulike medier og referere korrekt til kilder1f - kunne beskrive plantenes ytre oppbygning (ytre morfologi)
Mål 2	<p>Hovedmoment <i>Studenten skal kunne velge planter/botanisk materiale ut i fra krav til stell og holdbarhet og kunne formidle kunnskapen til oppdragsgivere/kunder og samarbeidspartnere.</i></p>

	<p>Studenten skal:</p> <p>2a - kjenne plantenes systematiske inndeling og anvende vitenskapelige navn både muntlig og skriftlig</p> <p>2b - kunne utarbeide enkle og estetiske veiledningshefter til oppdragsgivere/kunder</p> <p>2c - kunne behandle plantene/det botaniske materialet riktig og velge planter/botanisk materiale ut i fra krav til stell og holdbarhet. Dette for at best mulig kvalitet kan sikres fram til forbruker, og i tillegg kunne veilede oppdragsgivere/kunder i videre stell og vedlikehold</p>
<p>Mål 3</p>	<p>Hovedmoment <i>Studenten skal bli mer bevisst på naturens uttryksmåter, stemninger og årstider, for å kunne bruke dette som inspirasjon og grunnlag for eget arbeid.</i></p> <p>Studenten skal:</p> <p>3a - ha innføring i plantenes evolusjonære utvikling og plantegeografi</p> <p>3b - ha kjennskap til hovedkategoriene av vegetasjonstyper</p> <p>3c - beskrive stemninger og variasjonen i årstidene</p> <p>3d - kunne velge planter/botanisk materiale for å oppnå ønsket uttrykk</p> <p>3e - bruke plantefaglig kunnskap som grunnlag i eget estetisk og kreativt arbeid</p>
<p>Mål 4</p>	<p>Hovedmoment <i>Studenten skal kjenne til egenskaper hos planter og plantemateriale som er vesentlige når det gjelder helse, miljø og sikkerhet (HMS).</i></p> <p>Studenten skal:</p> <p>4a - være oppmerksomme på planter/botanisk materiale som kan være årsak til allergiske reaksjoner</p> <p>4b - ha kjennskap til de farligste giftstoffene som finnes i enkelte plantearter</p> <p>4c - ha kjennskap til helsemessige følger ved bruk av sprøytet plantemateriale</p> <p>4d - kunne arbeide rasjonelt ut fra hensynet til helse, miljø og sikkerhet (HMS)</p>
<p>Mål 5</p>	<p>Hovedmoment <i>Gjennom naturstudier skal studenten bli bevisst på hva skog, mark og fjellområder kan bidra med av materialer og se nye bruksområder og kombinasjoner, og kombinere dette med miljøvennlig og lovlig utnyttelse av naturen.</i></p>

	<p>Studenten skal:</p> <p>5a - kunne utnytte naturens materialer</p> <p>5b - kjenne til egnet innhøstingstid for ulikt materiale, egnet lagringsmetode og holdbarhet for å sikre god kvalitet på sluttproduktet</p> <p>5c - ha kjennskap til lovverk som regulerer naturbruk og høsting</p> <p>5d - kunne høste materialer til eget bruk på en skånsom og bærekraftig måte i tråd med lovverket</p>
--	---

Presentasjon av fagområde **ProduktU**tvikling

Fagkoder

Produktutvikling (PU)

Visuell kommunikasjon (VIS)

Formål

Kompetanse: Studenten skal tilegne seg kompetanse i visualisering og formidling av ideer på en profesjonell og estetisk måte.

Kunnskap: Studenten skal opparbeide seg kunnskap om metoder og ulike verktøy som er relevante i prosessen fra idé til produkt.

Ferdigheter: Studenten skal ha ferdigheter i bruk av visuelle virkemidler til å formidle en prosess. Bruk av IKT og digitale verktøy, tegning og modellbygging vil være sentralt.

Fagområdets inndeling og omfang:

Fag	Fagkode	%	Timer
Produktutvikling	PU	14 %	186 timer
Visuell kommunikasjon	VIS	4,5 %	60 timer
Sum		18,5 %	

Presentasjon av faget produktutvikling (PU)

Faget produktutvikling vil introdusere en metode og ulike verktøy for hvordan studenten kan arbeide med prosessen fra idé til produkt. I produktutviklingen vil studenten kunne utarbeide med nye hjelpemidler, underlag, verktøy og materialer som kan benyttes i arbeidet med plantemateriale.

For å styrke sin egen posisjon i markedet, er det viktig for fagteknikeren å finne sin egen nisje, sitt eget uttrykk og sin egen design. Produktutviklingen vil være et arbeidsredskap for å nå dette målet.

En Fagtekniker Botanisk Design skal kunne formidle sine tanker og ideer både verbalt og visuelt. For å kunne visualisere ideer overfor en kunde/oppdragsgiver er det viktig at studenten lærer seg å bruke produktutviklingsfaget, prosessen fra idé til produkt.

Læreplan PU	
Emne- og målbeskrivelser	
Mål 1	Hovedmoment <i>Studenten skal kunne analysere trender og behov i samfunnet.</i> Studenten skal kunne: 1a - analysere og kartlegge trender og behov i samfunnet 1b - drive kritisk og reflektert undersøkende arbeid 1c - svare på markedets behov og krav til nytenkning i sitt arbeid 1d - sette sine funn inn i en sammenheng/dimensjon, og tilpasse videre arbeid til denne sammenhengen/dimensjonen 1e - se den estetiske betydningen av kartleggingen og anvende den gjennom utvikling, planlegging og gjennomføring av faglige oppgaver
Mål 2	Hovedmoment <i>Studenten skal kunne arbeide fra idé til produkt som en del av en formgivningsprosess.</i> Studenten skal kunne: 2a - bruke idémyldring som metode i en formgivningsprosess 2b - arbeide kreativt i en formgivningsprosess, både individuelt og i samarbeid med andre 2c - foreta valg underveis i prosessen, og begrunne valgene ut i fra ønsket uttrykk og sammenheng/dimensjonering 2d - eksperimentere med ulike materialer, redskaper, uttrykk og teknikker underveis i formgivningsprosessen 2e - dokumentere og presentere formgivningsprosessen 2f - anvende visualisering for å forstå og forklare motivets karakter og kommunisere med samarbeidspartnere og oppdragsgivere/kunder 2g - visualisere egne ideer og inntrykk, i to- og tredimensjonale former

<p>Mål 3</p>	<p>Hovedmoment <i>Studentene skal kunne anvende teorier og fagterminologi i formgivningsprosesser, samt kunne gjennomføre formanalyser innenfor ulike temaer og produkter.</i></p> <p>Studenten skal:</p> <p>3a - ha kjennskap til teorier innenfor faget produktutvikling og de grønne fagene på en selvstendig og bevisst måte</p> <p>3b - kjenne til relevant fagterminologi i formgivningsprosessen ovenfor samarbeidspartnere og oppdragsgivere/kunder</p> <p>3c - kunne omsette ønsket formuttrykk, beskrevet ved hjelp av teorier og fagterminologi, til konkrete faglige og estetiske oppgaver</p> <p>3d - oppnå en bevisst holdning til det å uttrykke seg med formale virkemidler</p>
<p>Mål 4</p>	<p>Hovedmoment <i>Studenten skal kunne anvende ulike prinsipper innenfor fargelæren og anvende riktig fargebruk i forhold til ønsket uttrykk.</i></p> <p>Studenten skal kunne:</p> <p>4a - oppnå en bevisst holdning til å uttrykke seg med farger og kunne omsette ønsket fargeuttrykk til konkrete faglig estetiske oppgaver</p> <p>4b - visualisere egne ideer og inntrykk ved hjelp av fargelæren som del av en formgivningsprosess</p>
<p>Mål 5</p>	<p>Hovedmoment <i>Studenten skal kunne eksperimentere med sammenstilling av materialer og teknikker, og få kunnskap til å velge ut og benytte de best egnede materialene i en gitt situasjon.</i></p> <p>Studenten skal:</p> <p>5a - kjenne til hensiktsmessige modellmaterialer</p> <p>5b - tilegne seg grunnleggende materialteknologisk forståelse</p> <p>5c - kunne utarbeide nye produkter som oppfyller krav til kvalitet, funksjon, holdbarhet og estetikk, og som er relevante til faget og tiden</p>
<p>Mål 6</p>	<p>Hovedmoment <i>Studenten skal kunne bruke egnede redskaper i produktutviklingen, se sammenhengen mellom valg av teknikker, redskaper og materialer, opp mot ønsket uttrykk.</i></p> <p>Studenten skal:</p> <p>6a - kjenne til ulike redskaper, utstyr og hjelpemidler innenfor fagområdene</p> <p>6b - anvende denne kunnskapen for å utvikle nye redskaper, utstyr og hjelpemidler</p> <p>6c - tenke miljøvennlig og se mulighetene for å resirkulere materialer og produkter</p>

Mål 7	Hovedmoment <i>Presentere idéutvikling, arbeidsprosess og ferdig produkt på en egnet og estetisk måte og kunne evaluere og reflektere over prosessen fra idé til produkt.</i> Studenten skal kunne: 7a - presentere ideer og produkter, både verbalt, visuelt og materielt 7b - tilpasse presentasjoner til ønsket uttrykk ut i fra sammenheng 7c - arbeide kreativt og målbevisst i presentasjonssammenheng 7d - reflektere over prosessen fra idé til produkt og bruke erfaringene/kunnskapen i videre arbeid
--------------	--

Presentasjon av faget visuell kommunikasjon (VIS)

Visuell kommunikasjon er en skapende prosess hvor formidling av informasjon, følelser og viljeimpulser er viktige elementer. Den visuelle kommunikasjonen kan være i todimensjonal eller i tredimensjonal form. Den todimensjonale innebærer det å kunne utarbeide skisser, tegninger, bilder, collager osv. ved hjelp av ulike teknikker og redskaper. IKT vil også her være et viktig hjelpemiddel. Den tredimensjonale visualiseringen innebærer modellbygging.

Læreplan VIS

Emne- og målbeskrivelser	
Mål 1	Hovedmoment <i>Studenten skal kunne anvende tegnefaget for å kunne utvikle, planlegge og visualisere ideer og forslag til løsninger.</i> Studenten skal: 1a - kunne bruke tegneferdigheter aktivt i idéutviklingsfasen 1b - kunne anvende de grunnleggende formale begrepene rom, form og farge i tegnefaget 1c - kunne bruke tegnefaget på en hensiktsmessig måte for å kommunisere med andre
Mål 2	Hovedmoment <i>Studenten skal kunne forstå tegningens bruksområde og uttrykksmåte, og kunne anvende tegnefaget på en hensiktsmessig måte.</i> Studenten skal: 2a - se hensikten med og behovet for tegnefaget i den enkelte sammenheng og velge formålstjenlig uttrykksform 2b - kunne vurdere nødvendig tidsbruk opp mot sammenheng, behov for detaljer og hensyn til økonomiske vurderinger
Mål 3	Hovedmoment <i>Studenten skal kunne bruke ulike teknikker og prinsipper innenfor tegnefaget for å visualisere todimensjonal og tredimensjonal form.</i> Studenten skal: 3a - kjenne til og kunne anvende ulike teknikker innenfor tegnefaget 3b - kunne eksperimentere med de ulike teknikkene å anvende disse for å oppnå ønsket og nødvendig uttrykk ut i fra sammenhengen 3c - kunne anvende de ulike tredimensjonale virkemidlene i tegnefaget for å skape en tredimensjonal virkning på et todimensjonalt underlag

Mål 4	<p>Hovedmoment <i>Studenten skal kunne bruke egnet teknologi i arbeidet med å visualisere ideer, i foto/bildebehandling og i kreative prosesser, samt kunne presentere ideene ved innslag.</i></p> <p>Studenten skal:</p> <ul style="list-style-type: none">4a - kjenne til ulike teknologiske tegneprogram for å visualisere ideer, både todimensjonale og tredimensjonale, i en arbeidsprosess4b - kunne eksperimentere med teknologi for å utarbeide kreative visualiseringsmåter4c - kunne bearbeide og redigere foto/bilder ved hjelp av IKT til bruk i presentasjon, eksponering eller lignende4d - kunne kombinere tegning, foto/bilder og IKT i idéutviklingen, utprøving og presentasjon av ideer og produkter4e - kjenne til introduksjonsteknikker av ideer og løsninger for samarbeidspartnere og oppdragsgivere/kunder ved hjelp av teknologi, samt vurdere teknologi- og virkemiddelbruk i presentasjonen ut fra målgruppe
--------------	---

Presentasjon av fagområde **Merkantile Fag**

Fagkode:

Merkantile fag (MF)

Formål

Kompetanse: Ved å gjennomføre mesterbrevsundervisningen vil studentene få kompetanse i å lede og motivere andre. De vil også få kompetanse på hva som er nødvendige tiltak for å kunne drive en lønnsom bedrift.

Kunnskap: Studenten vil få kunnskap om hva det betyr å være leder, hva som ligger i begrepet og hvilke krav og forventinger som stilles til en leder i dagens samfunn.

Ferdigheter: Studenten skal utvikle praktiske ferdigheter i å gjennomføre egen etablering av bedrift og å utøve praktisk ledelse og organisasjonsutvikling på alle nivåer i en blomsterbedrift.

Fagområdets inndeling og omfang:

Mesterbrev	%	Timer
Del A: Etablering og ledelse <ul style="list-style-type: none">- Organisasjon og ledelse- Økonomistyring- Markedsføringsledelse	12 %	160 timer
Del B: Felles faglig ledelse for estetiske fag <ul style="list-style-type: none">- Bedriften og samfunnet- Kvalitet og form- Salg og markedsføre- Blomsterdekoratør	5,6 %	75 timer
Sum fagområde	17,6 %	235 timer

Mesterbrev

Merkantil fagdel er bygget opp slik at den fører fram til mesterbrevet i blomsterdekoratørfaget. Gjennom to eksamener, en for fagets del 1 og en for fagets del 2, skal studenten forsvare kunnskap i det merkantile med sikte på å kunne titulere seg som mester i blomsterdekorering (dette etter søknad til mesterbrevnemda som gir rett til bruk av tittel). Målene vil også forankres i studiets øvrige fagportefølge for å oppnå størst mulig tverrfaglig forståelse.

DEL A: Etablering og ledelse

Presentasjon av faget organisasjon og ledelse

Faget organisasjon og ledelse vil gi en innføring i hvordan en leder bør opptre ovenfor medarbeidere, samarbeidspartnere og oppdragsgivere/kunder. Hvordan planleggingen av og organiseringen av gjennomføringen bør foregå vil også stå sentralt i faget. Studenten vil få anledning til å prøve ut dette i tverrfaglige prosjekter, og kunne reflektere over prosessen i ettertid.

Læreplan Organisasjon og ledelse	Emne- og målbeskrivelser
Mål 1	<p><i>Kandidatene skal ha kunnskaper om grunnleggende utviklingstrekk og egenskaper ved organisasjoner og kjenne til sentrale organisasjonsteoretiske begreper.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>1a ha oversikt over håndverksfagenes historie, tradisjoner og opplæringsformer</p> <p>1b ha kjennskap til ulike organisasjonsformer i håndverksbedrifter</p> <p>1c kunne se sammenhengen mellom foretakets funksjonsområder</p> <p>1d kunne bruke organisasjonsteoretisk kunnskap for å finne en hensiktsmessig måte å organisere egen bedrift på</p>
Mål 2	<p><i>Kandidaten skal forstå hva ledelse er og hvilke konkrete ledelsesoppgaver som må ivaretas i en håndverksbedrift.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>2a ha oversikt over tradisjonelle ledelsesformer i håndverksfagene</p> <p>2b ha kjennskap til aktuelle ledelsesteorier</p> <p>2c kunne gjøre rede for målstyring som lederverktøy</p> <p>2d kunne gjøre rede for hva som menes med lederroller</p> <p>2e kunne gjøre rede for ledelse på ulike nivåer, og oppgaver og ansvar som er knyttet til de enkelte nivåene</p> <p>2f kunne beskrive og utføre relevante lederoppgaver i en håndverksbedrift</p> <p>2g forstå betydningen av hensiktsmessig kommunikasjon</p> <p>2h gjøre rede for ulike formidlingsmåter og metoder</p> <p>2i kunne gjøre rede for hvordan lederen oppnår resultater gjennom sine medarbeidere</p>

Mål 3	<p><i>Kandidaten skal ha oversikt over og kunne anvende lover og avtaler som bedriften må forholde seg til.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>3a kunne finne fram til aktuelle lover, forskrifter og avtaler og kunne anvende reglene i ledelsen av egen bedrift</p> <p>3b kunne gjøre rede for intensjonene i hovedavtalen (NHO og LO)</p> <p>3c kunne gjøre rede for praktisk anvendelse av internkontrollforskriften og HMS-arbeidet</p>
Mål 4	<p><i>Kandidaten skal kunne gjøre rede for håndverksbedriftens viktigste rammebetingelser, og ha oversikt over de viktigste interessenter bedriften må forholde seg til. Kandidaten skal kunne gjøre rede for hvordan bedriften kan omstille seg for å møte utfordringer og muligheter.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>4a kunne gjøre rede for hva som menes med rammebetingelser</p> <p>4b kunne finne frem til bedriftens sterke og svake sider, samt muligheter og utfordringer</p> <p>4c ha oversikt over de viktige norske og internasjonale standarder</p> <p>4d kunne gjøre rede for samspillet mellom bedriften og dens interessenter</p> <p>4e kunne gjøre rede for hva organisasjonsutvikling er, og de viktigste virkemidlene i en omstillingsprosess</p> <p>4f kunne utarbeide en plan for hvordan en omstilling gjennomføres</p>
Mål 5	<p><i>Kandidaten skal kunne gjøre rede for de viktigste elementene i personalarbeidet, utvikle en helhetlig personalpolitikk og kjenne til - og kunne anvende aktuelle lover og regler.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>5a kunne gjøre rede for betydningen av å ha et helhetlig syn på personalarbeidet</p> <p>5b ha kunnskaper om og kunne beskrive rekrutteringsmetoder</p> <p>5c kjenne til ulike utvelgelsesmetoder</p> <p>5d kunne gjøre rede for betydningen av introduksjon og oppfølging av nyansatte</p> <p>5e ha oversikt over aktuelle lover og regler som gjelder personalarbeidet</p> <p>5f kunne gjøre rede for ulike motivasjonsfaktorer</p>

	<p>5g forstå sammenhengen mellom trivsel i arbeidet, god motivasjon og høy produktivitet og kvalitet</p> <p>5h ha kunnskaper i å forebygge, identifisere og løse konflikter</p> <p>5i kjenne til lover som regulerer forholdet til lærlinger, og kunne redegjøre for hvilket ansvar bedriften</p>
Mål 6	<p><i>Kandidaten skal forstå hva kompetanseutvikling er, og betydningen av kontinuerlig utvikling av bedriftens totalkompetanse.</i></p> <p>Delmål</p> <p>Kandidaten skal:</p> <p>6a kunne gjøre rede for metoder for å analysere og vurdere sin egen og medarbeidernes kompetanse</p> <p>6b kunne sette opp en enkel plan for utvikling av bedriftens totale kompetanse</p>
Mål 7	<p><i>Kandidaten skal forstå betydningen av å organisere og administrere bedriften på en effektiv måte.</i></p> <p>Delmål</p> <p>Kandidaten skal:</p> <p>7a kunne gjøre rede for de vanligste kontorrutiner, og samordningen av disse</p> <p>7b ha oversikt over de viktigste kontorhjelpebidler, og kunne vurdere kostnadene i forhold til bedriftens behov</p>

Presentasjon av faget Økonomi

Gjennom arbeidet med faget vil studentene gjøre seg kjent med bedriftsøkonomisk terminologi og bedriftsøkonomiske problemstillinger.

I økonomifaget vil det bli lagt vekt på bruk av informasjonsteknologi som teknisk hjelpemiddel. Det vil derfor være en fordel at studenten behersker IKT, spesielt med tanke på regneark og tekstbehandling.

Læreplan økonomistyring	Emne- og målbeskrivelser
Mål 1	<p><i>Kandidaten skal ha kunnskap om bedriftens rolle som ressursforvalter og forstå hvilken rolle den spiller i samfunnet, blant annet som bidragsyter til sysselsetting og verdiskaping.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>1a ha kunnskap om bedriftens bidrag og forpliktelser til sysselsetting og verdiskaping</p> <p>1b ha kjennskap til de hovedaktiviteter som utføres i ulike bedrifter, for eksempel logistikk, produksjon, service- og tjenesteytelser, personalytelser</p>
Mål 2	<p><i>Kandidaten skal ha kunnskap om hvordan bedrifter etableres, valg av selskapsform og de viktigste lover og forskrifter som gjelder etablering, drift og avvikling.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>2a kunne gjøre rede for hvordan bedrifter etableres, eies, finansieres og avvikles</p> <p>2b ha kjennskap til de viktigste lover og forskrifter for etablering, drift og avvikling av en bedrift</p> <p>2c kunne gjøre rede for ulike selskapsformer</p> <p>2d ha kjennskap til finansieringsformer og kunne gjøre rede for foretakets finansieringsbehov på kort og lang sikt i forhold til etablering, drift og utvidelse</p>
Mål 3	<p><i>Kandidaten skal forstå hva økonomisk ledelse betyr og hvor viktig det er å ha gode rutiner for dette.</i></p>

	<p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>3a ha kunnskap om viktige rutiner for god økonomisk ledelse av en bedrift</p> <p>3b ha kunnskap om og kunne vurdere rutiner for fakturering, purring og inkasso</p> <p>3c kjenne de viktigste bestemmelsene for håndtering av bilag</p> <p>3d kjenne til styringsprosessen i en bedrift: Analyse, målsetting, planlegging, gjennomføring, kontroll og vurdering</p>
Mål 4	<p><i>Kandidaten skal ha kunnskaper om økonomistyring og kunne gjennomføre beregninger knyttet til planlegging, regnskap og analyse og vurdere disse. Kandidaten skal kunne se sammenhengen mellom budsjett og regnskap som viktige elementer i økonomistyringen.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>4a kunne vurdere og budsjettere kapitalbehov</p> <p>4b kunne beregne og analysere lønnsomheten av en investering</p> <p>4c kjenne gangen i budsjettarbeidet og kunne vurdere hvordan ulike tiltak vil påvirke lønnsomhet og likviditet</p> <p>4d kunne bruke budsjettmodeller og sette opp resultat- og likviditetsbudsjetter</p> <p>4e kunne registrere vanlige forretningstilfeller (bilag) i et regnskapssystem</p> <p>4f kjenne til lover og regler for regnskapsavslutning og hvordan et regnskap avsluttes</p> <p>4g kjenne til og kunne bruke de mest sentrale regnskapsstandarder.</p> <p>4h kunne lese og forstå resultat- og balanserapporter</p> <p>4i ha kjennskap til myndighetenes formelle krav til regnskapsføring og revisjon</p> <p>4j ha kjennskap til hvilke servicekrav som kan stilles til eksterne regnskapsbyråer</p> <p>4k kunne beregne sentrale nøkkeltall og analysere og vurdere bedriftens lønnsomhet, finansiering og likviditet</p> <p>4l kunne gjennomføre fortløpende budsjettkontroll mot registreringer i regnskapet, analysere disse og foreslå tiltak for bedre måloppnåelse</p> <p>4m ha kunnskaper om og kunne bruke tilgjengelig informasjonsteknologi i de ulike fasene av økonomistyringen</p>

Mål 5	<p><i>Kandidaten skal ha grunnleggende kunnskap om driftsregnskap, og kunne se sammenhengen mellom driftsregnskap og kalkyle. Kandidaten skal sette opp kalkyler og kunne gjennomføre og vurdere enkle avviksanalyser.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>5a kunne sette opp og tolke enkle driftsregnskap og ut fra disse tallstørrelsene beregne tilleggsatser til bruk i kalkyler</p> <p>5b ha kjennskap til de ulike kostnadene som inngår i en kalkyle</p> <p>5c kunne sette opp selvkost- og bidragskalkyler</p> <p>5d kunne sette opp forkalkyler og etterkalkyler og foreta enkle avviksanalyser</p> <p>5e kunne bruke informasjonsteknologi i forbindelse med kalkulasjon og driftsregnskap</p>
--------------	--

Presentasjon av faget Markedsføring

For å være i stand til å hevde seg i konkurranse med andre eller finne sitt eget marked er det viktig å ha kunnskap om markedsføring. Ved å kunne analysere markedet, og se det i forhold til sin egen/sin bedrifts styrker og svakheter, kan man skreddersy løsninger som passer både markedet og bedriften. Faget markedsføring vil gi studenten en grunnleggende oversikt over fagområdet markedsføring og kunnskap om den problemløsningsmetodikken som faget består av.

Studenten vil få innsikt i sentrale virkemidler i markedsføringen, deriblant produkt, pris, distribusjon og påvirkning, og se hvordan disse kan brukes mest hensiktsmessig.

Læreplan Markedsførings- ledelse	Emne- og målbeskrivelser
Mål 1	<p><i>Kandidaten skal ha en grunnleggende forståelse av hva markedsføring er, hvilken betydning markedsføring har i håndverksbedrifter og hvordan markedsføring inngår som en del av mesterens lederfunksjon.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>1a kunne redegjøre for sentrale begrep i markedsføringen 1b forstå viktigheten av krav til helhetlig tilnærming, der hensynet til bedriftens mange interessenter ivaretas 1c forstå hvorfor det er viktig å motivere ledere og ansatte til å tenke markedsføring både i utadrettet virksomhet og internt</p>
Mål 2	<p><i>Kandidaten skal forstå begrepet markedsstrategi og kjenne til de beslutningsområder markedsstrategien omfatter.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>2a kunne velge og begrunne samlet markedsstrategi i forhold til marked 2b kjenne til og forstå betydningen av segmentering og valg av målgrupper 2c ha kunnskaper om valg av produktpolitikk, og kunne begrunne valg av politikk i forhold til bestemte markeder 2d ha kunnskaper om kommunikasjonstiltak i forhold til ulike hovedmarkeder og betydningen av personlige relasjoner i markedsføringen 2e ha kunnskaper om valg av prispolitikk, og kunne begrunne valg av politikk i forhold til bestemte markeder</p>

Mål 3	<p><i>Kandidaten skal ha kunnskaper om markedsundersøkelser og kunne benytte relevante teknikker for å dekke bedriftens informasjonsbehov.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>3a kunne redegjøre for hva som menes med markedsundersøkelser</p> <p>3b kjenne til de ulike metoder og teknikker som kan benyttes ved markedsundersøkelser, og kunne foreta hensiktsmessige valg ut fra bedriftens behov</p> <p>3c kjenne til hvordan bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi kan nyttes som en del av arbeidet med informasjonskartlegging</p> <p>3d kjenne til og beskrive forbruker-, bedrifts- og institusjonsmarkedet</p>
Mål 4	<p><i>Kandidaten skal ha oversikt over og kunne vurdere bedriftens virkemidler i markedsføringsarbeidet, og kjenne til og kunne anvende de muligheter som mesterbedrifter har i markedsføringssammenheng.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>4a kjenne til produktbegrepet i en utvidet sammenheng</p> <p>4b kjenne til og forstå de viktigste metoder for prissetting og prisdifferensiering</p> <p>4c kjenne til og forstå hva personlig kommunikasjon og massekommunikasjon er, og i hvilke former slik kommunikasjon kan forekomme</p> <p>4d ha kunnskaper om media brukt i massekommunikasjon, valg av medier og hvordan disse kan brukes</p> <p>4e kjenne til verdien av å anvende mestersymbolet i aktiv profilering av bedriften, og kjenne til det ansvar som følger med bruk av mestersymbolet</p>
Mål 5	<p><i>Kandidaten skal forstå hva internmarkedsføring er, og hvordan internmarkedsføring kan påvirke service overfor kunder.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>5a kjenne til begrepene internmarkedsføring og interaktiv markedsføring</p> <p>5b forstå hvordan internmarkedsføring og interaktiv markedsføring</p>

	<p>spiller en viktig rolle for bedriften, de som arbeider der og hvordan dette kan få betydning for den service bedriften yter overfor kunder</p> <p>5c kjenne til begrepet bedriftskultur, og kunne beskrive hvordan denne påvirkes av lederen og internmarkedsføringen</p>
Mål 6	<p><i>Kandidaten skal ha oversikt over de mest sentrale lovene som gjelder for markedsføring.</i></p> <p>Delmål</p> <p>Kandidaten skal:</p> <p>6a ha oversikt over og kunne anvende markedsføringsloven</p> <p>6b kjenne til øvrige lover og regler som har betydning for markedsføringen</p>

DEL B: Felles faglig ledelse for estetiske fag

Læreplan Bedriften og samfunnet	Emne- og målbeskrivelser
Mål 1	<p><i>Kandidaten skal ha kunnskap om sentrale lover og regler innen bransjen og forstå oppbyggingen og sammenhengen i dette regelverket.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <ul style="list-style-type: none">1a kunne forstå og anvende sentrale lover, forskrifter og standarder for faggruppen estetiske fag1b kunne gjøre rede for praktisk anvendelse av internkontrollforskriften og ha kjennskap til hvordan HMS arbeidet organiseres i bransjen1c kunne etablere og oppdatere nødvendige rutiner, instruksjoner og sjekklister som del i det systematiske internkontroll- og kvalitetsikringsarbeidet innen egen bransje1d kunne lage avviksmelding for brudd på HMS-regler1e kjenne til sammenhengen mellom produksjon, bruk av energi, utslipp av forurenset luft, utslipp av avfall i avløpsvann og avfall fra produksjonen1f kunne etablere kartotek over helse- og miljøfarlige stoffer som brukes i eget fag1g kunne foreta vernerunde og opptre som hovedverneombud1h kunne utarbeide HMS-plan og foreta risikoanalyse1i forstå viktigheten av et ryddig og godt arbeidsmiljø1j kjenne til regler for bruk av materiell, verktøy og utstyr på arbeidsplassen
Mål 2	<p><i>Kandidaten skal se sammenhengen mellom krav til produktivitet, kvalitet og arbeidsmiljø innen faggruppen for estetiske fag, og kjenne vilkårene for et godt fysisk og psykisk arbeidsmiljø.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <ul style="list-style-type: none">2a forstå sammenhengen mellom arbeidsmiljø, produktivitet og kvalitet2b kjenne til bedriftens ansvar for holdningsskapende arbeid overfor ansatte og enkeltmennesket i bedriften2c kunne analysere sykefraværstatistikken for å finne mulige årsaker til sykefravær

Mål 3	<p><i>Kandidaten skal kunne anvende kunnskaper fra etablering og ledelse og kjennskap til egen bransje til å etablere eget foretak.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>3a kunne gjøre rede for lover og regler for etablering av foretak i egen bransje</p> <p>3b kunne utarbeide nødvendige skjemaer og dokumenter for etablering</p> <p>3c kjenne til ulike forsikrings- og garantiordninger og hva de innbefatter</p>
Mål 4	<p><i>Kandidaten skal vite hvordan egen bransje er organisert, og hvilke rammebetingelser og spesielle forhold bransjen jobber under.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>4a ha kjennskap til ulike organisasjoner, foreninger mv. innen faggruppen estetiske fag, både på arbeidstaker- og arbeidsgiversiden</p> <p>4b kunne gjøre rede for rammevilkår som foretakene må tilpasse seg etter</p>

Læreplan Kvalitet og form

Læreplan Kvalitet og form	Emne- og målbeskrivelser
Mål 1	<p><i>Kandidaten skal ha kunnskap om og forståelse for bransjens og markedets krav til kvalitet, og ha kunnskap om hvordan en kan bygge opp kvalitetskontroll- og internkontrollsystemer.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>1a øke den estetiske og kritiske bevisstheten i forhold til kvalitet 1b kunne vurdere og formidle hva som er god kvalitet innen eget fagområde 1c ha kunnskaper om bransjens og markedets krav til kvalitet 1d vite hvordan et kvalitetssikringssystem bygges opp og hvordan det praktiseres 1e ha kjennskap til aktuelle NS/ISO-standarder</p>
Mål 2	<p><i>Kandidaten skal forstå viktigheten av god form og design, og kunne følge med og oppdatere seg på trender i markedet.</i></p> <p>Delmål Kandidaten skal:</p> <p>2a gjøre rede for hva begrepet god form og design innebærer 2b kunne vurdere hva som er god form og design innen eget fagområde 2c kunne utvikle design av produkter/tjenester til ulike bruksområder for å tilfredsstille markedets krav</p>

Læreplan Salg og markedsføre

Mål 1

Emne- og målbeskrivelser

Kandidaten skal ha kunnskaper om innkjøp, salg og markedsføre innen faggruppen estetiske fag.

Delmål

Kandidaten skal:

- 1a kunne bruke IKT til systematisk behandling av data ved innkjøp, produksjon og salg
- 1b kunne planlegge og gjennomføre et system for varemottak og lagerstyring i bedriften
- 1c kjenne til grunnleggende prinsipper for produktutvikling som en kontinuerlig og nødvendig prosess i bedriften
- 1d ha kunnskap om produksjon av testmateriell (prototyper, prøvemateriell mv.)
- 1e kjenne til kjøp, salg og kjedesamarbeidsformer i egen bransje
- 1f kunne gjøre rede for hvordan konkrete, troverdige og tillitskapende markedsføringsiltak kan gjøres i egen bransje

**Læreplan
Blomsterdekoratør**

Emne- og målbeskrivelser

Mål 1

Kandidaten skal ha kunnskaper om arbeidsmetoder og teknologiske hjelpemidler som brukes i faget.

Delmål

Kandidaten skal:

1a kunne planlegge ulike opplæringstiltak i faget

1b kunne utvikle gode arbeidsmetoder i faget

1c kjenne til den teknologiske utviklingen i faget

1d skal kunne utvikle og bruke systemer for planlegging og kontroll av produksjonen

1e kunne anvende HMS i forhold til kjemiske produkter som brukes og oppbevares i bedriften

Mål 2

Kandidaten skal kunne beregne priser på produkter og tjenester og foreta vurderinger av lønnsomhet for de ulike produktene.

Delmål

Kandidaten skal:

2a kunne utføre vanlige kalkyler og prisberegninger innen eget fag

2b kunne anvende kunnskaper fra etablering og ledelse til å forstå fagets/bransjens sentrale nøkkeltall samt kjenne til begreper og metoder som benyttes til lønnsomhetsberegninger i eget fag

2c forstå betydningen av kontinuerlig rapportering av lønnsomhetsutviklingen i bedriften

2d kunne anvende IKT i økonomistyringen

Mål 3

Kandidaten skal kunne gjøre rede for avfallsproduktene virkning på indre og ytre miljø, og kunne iverksette tiltak som begrenser forurensning.

Delmål

Kandidaten skal:

3a kunne gjøre rede for avfallsproduktene virkning på indre og ytre miljø

3b kjenne til og kunne iverksette tiltak for å hindre eller redusere forurensende utslipp